

Vol verwondering geloven

(Geloven met Petrus 8)

Paaspreek over Lucas 24:12 (ds. Jos Douma)

Petrus echter stond op en rende naar het graf. Hij bukte zich om te kijken, maar zag alleen de linnen doeken liggen. Daarop ging hij terug, vol verwondering over wat er gebeurd was.

Wat gebeurt er met je als het Pasen wordt? Wat gebeurt er met je als tot je door begint te dringen dat Jezus leeft?

Vanmorgen vieren we Pasen met Petrus. In de voorbije weken hebben we steeds bij momenten op zijn weg met de Heer stil gestaan. En het mooie van die weg van Petrus is dat je er zoveel van jezelf kunt herkennen: zijn enthousiasme, zijn twijfel, zijn zoektocht, zijn verloochening, zijn verzet, zijn geloof. Allemaal momenten op de weg van Petrus die ook op onze weg met Jezus kunnen voorkomen. Vanmorgen proberen we te peilen wat er met Petrus gebeurt als het Pasen wordt, als tot hem begint door te dringen dat Jezus leeft.

- -

Wat Petrus doet: opstaan, rennen en bukken

Als de vrouwen zijn teruggekomen van het graf waar ze de engelen hebben ontmoet, en ze doen hun verhaal, dan staat er zo kortaf: 'Ze vonden het maar kletspraat; ze geloofden hen niet.' Dat is op z'n minst jammer te noemen. Misschien zijn ze wel wat bevooroordeeld: het zijn immers vrouwen die het vertellen. Mij verwondert het elke Pasen weer dat vrouwen zo'n belangrijke rol spelen rond de opstanding. Zij zijn er als eersten en zij geloven als eersten. Het lijkt erop dat vrouwen ontvankelijker zijn voor het evangelie en voor het nieuwe leven dan mannen.

Toch mogen we voor Petrus vanmorgen een uitzondering maken. Want hij doet precies wat Jezus die morgen ook heeft gedaan: opstaan.

Hij vermoedt dat het geen kletspraat is. Jezus had gezegd dat Petrus hem drie keer zou verloochenen. En dat is gebeurd. Heel pijnlijk was het falen van Petrus, en de voorbije dagen had hij er veel over na kunnen denken. Maar hij had daarbij ook geleerd dat je beter geloof kunt hechten aan wat Jezus zegt. 'Over drie dagen zal ik opstaan.'

Petrus komt in beweging: hij staat op en begint te rennen. Lucas laat hem als enige rennen, maar in het Johannes-evangelie lezen we dat ook Johannes mee rende en zelfs eerder bij het graf was dan Petrus. In het Lucas-evangelie gaat het dus vooral om Petrus. Waarom is hij toch steeds weer zo prominent aanwezig, ook op de dag van de opstanding van Jezus? Ik denk dat daar maar één reden voor is: omdat Jezus dat wil, omdat Jezus hem heeft geroepen om de eerste te zijn.

Ooit koos God Abram uit om hem tot een groot volk te maken. Was dat omdat Abram beter was dan andere mensen? Nee. Abram had geen streepje voor. Waarom koos Jezus Petrus uit om voorop te gaan? Wij zouden ons misschien wel een paar keer bedacht hebben: moet je zo'n impulsieve man, die voortdurend heen en weer wordt geslingerd tussen geloof en ongelooft, tussen twijfel en zekerheid, tussen belijden en verloochenen, die van de ene

extreme emotie in de andere rolt – moet je zo iemand tot voorganger maken, tot eerste van de twaalf? Zou Johannes bijvoorbeeld niet een betere kandidaat zijn geweest? Die was wat rustiger, wat evenwichtiger, wat geloviger ook: toen hij ontdekte dat Jezus niet in het graf was, gelóófde hij (Johannes 20:8). Dat staat er niet bij over Petrus. Toch koos Jezus Petrus uit om voorganger te zijn, en hij bleef bij die keuze. Want God roept geen voorgangers die bekwaam zijn, maar hij bekwaamt wie geroepen zijn. God kiest mensen niet om wat zij in zichzelf zien, maar om wat hij in hen ziet. God geeft voorgangers die wij niet zouden hebben uitgekozen.

De Petrus die donderdag op vrijdagnacht zijn Heer had verloochend, is nu degene die zich ervoor hoedt om wat de vrouwen vertellen voor kletspraat te houden. Hij zet het op een rennen om zo snel mogelijk meer zekerheid te krijgen. Als hij bij het graf aankomt, bukt hij om goed te kijken.

Wat Petrus ziet: alleen linnen doeken

Petrus ziet 'alleen de linnen doeken'. In het Johannes-evangelie staat er nog iets meer over: 'Hij zag de linnen doeken en hij zag dat de doek die Jezus' gezicht bedekt had niet bij de andere doeken lag, maar apart opgerold op een andere plek.' Waarom een zo gedetailleerde beschrijving? Omdat hier duidelijk wordt dat er iets bijzonders aan de hand is. Als het lichaam van Jezus was gestolen, dan zou er in het graf helemaal niets meer te zien zijn geweest. Dan had Petrus een helemaal leeg graf aangetroffen.

Maar het graf is op de Paasmorgen niet leeg! Juist niet. Als het graf helemaal leeg was geweest, was het lichaam van Jezus geroofd. Want het is niet goed mogelijk om de met zalf doortrokken windsels zomaar te verwijderen van het lijk. Maar nu zijn de linnen doeken er nog, als een soort cocon waarin een lichaam heeft gezeten. Bij de eerste aanblik kon je nog denken dat de dode er nog gewoon was. Maar als je iets beter keek, en daarom bukte Petrus, dan zag je dat de windsels leeg waren en dat het doek dat over het gezicht van Jezus had gelegen keurig opgerold op een andere plek lag. Geen grafroof dus. Dat betekent dat er een wonder moet hebben plaats gehad. En de woorden van de engelen klinken na, die door de vrouwen ook aan Petrus waren doorgegeven: 'Waarom zoekt u de levende bij de doden? Hij is niet hier, hij is uit de dood opgestaan.'

Petrus krijgt weer veel om over na te denken. Wat ik me wel afvraag is dit: waarom is Jezus hier niet gewoon om zichzelf te laten zien aan Petrus? Dan zou hij in één keer zekerheid hebben gehad. Maar Petrus ontmoet op dit moment dus nog niet de levende Jezus. Er is later wel een aparte ontmoeting geweest. In Lucas 24 vers 34 zeggen de Emmaüsgangers: 'De Heer is werkelijk uit de dood opgewekt en hij is aan Simon verschenen!' En in 1 Korintiërs 15 vers 5 lezen we: 'Christus is op de derde dag opgewekt, zoals in de Schriften staat, en is verschenen aan Kefas en vervolgens aan de twaalf leerlingen.' Blijkbaar is er nog een aparte ontmoeting tussen Jezus en Petrus geweest na de opstanding waar we verder niets over weten.

Maar op dit moment, in de vroege ochtend van Pasen is de levende Jezus er niet. Maar alleen de linnen doeken. Ik denk dat we daar dit van kunnen leren: Pasen is een proces, het kost tijd om de werkelijkheid van het levend zijn van onze Heer tot je door te laten dringen. Petrus krijgt de tijd om langzaam tot inzicht te komen dat Jezus leeft. Want dat is een mysterie, een geheim. Het is niet allemaal heel eenvoudig, het is niet appeltje-eitje, het is niet een raadsel met een simpele oplossing. Pasen is een geloofsmysterie. En samen met Petrus krijgen we ruimte en tijd om het tot ons door te laten dringen.

Het is moeilijk te bevatten. Tenminste voor heel veel van ons. En daarom is het zo mooi om Petrus te mogen kennen. Het kan dus ook anders: Johannes gelóóft. In zijn leven komt het Christusgeheim in één keer in zijn volle werkelijkheid binnen. Geen aarzeling, geen twijfel, geen verwondering, geen weg in meerdere etappes zoals bij Petrus, maar liefdevolle overgave aan de levende Christus die al zo vaak had gezegd: 'Blijf in mij, dan blijf ik in jullie.' Ook dat is Pasen: volkomen ontvankelijk zijn voor de levende Christus, Hem in je hart laten wonen, in Hem blijven door in zijn liefde te blijven. Dat is: in Hem geloven.

Wat Petrus voelt: verwondering

Maar bij Petrus op dit moment dus nog geen geloof, maar slechts verwondering. Later is het allemaal wel vol geloofszekerheid, en is het Petrus die op de Pinksterdag opstaat om het woord van de levende Heer te verkondigen: 'God heeft hem echter tot leven gewekt en de last van de dood van hem afgenomen, want de dood kon zijn macht over hem niet behouden. (...) Jezus is door God tot leven gewekt, daarvan getuigen wij allen' (Hand. 2:24,32).

Maar nu is er alleen de verwondering. Dat is overigens al iets heel nieuws als we het vergelijken met wat er ruim 48 uur eerder was gebeurd. Toen was er het verdriet, de vertwijfeling, de verbijstering vanwege de verloochening. Twee dagen heeft Petrus de tijd gehad om te overdenken wat er was gebeurd, en nu breekt er een nieuwe fase aan op zijn weg met Jezus: de fase van de verwondering.

Verwondering heeft in het Lucas-evangelie steeds een plek als Jezus grote dingen doet of zegt. Als er iemand genezen wordt, verwonderen de mensen zich. Als bij iemand een demon wordt uitgedreven, is er grote verbazing bij de omstanders. Als Jezus de storm toespreekt zodat de win gaat liggen, verwonderen de leerlingen zich. In die verwondering zijn geloof, verbazing, twijfel, vrees, verwarring en verrassing in een onontwarbare kluwen met elkaar verbonden. Het is niet een eenduidig gevoel, maar een mengeling van geloof en ongeloof, van vragen en antwoorden en weer nieuwe vragen, van onder de indruk zijn en verbijsterd zijn. Verwondering is zo steeds verbonden met het wonder. Als we Petrus dus terug zien gaan 'vol verwondering', dan is duidelijk dat tot Petrus is doorgedrongen dat hier een wonder is gebeurd.

Ik kwam ergens deze spreuk tegen:

'Als je genoeg geloof hebt
en als je genoeg twijfel hebt,
dan kun je tot verlichting komen.'

Werkelijk inzicht, als licht dat doorbreekt in de nacht, ontstaat vaak op een weg die aan de ene kant door geloof en aan de andere kant door twijfel wordt gemarkeerd.

Ik kwam ook dit verhaal tegen over een geestelijke leider uit Griekenland die in de vorige eeuw leefde.

Ooit leefde er een mens, vervuld met een ontembaar verlangen naar God. Onophoudelijk bad hij: 'God, ontferm u over mij.' Maar God hoorde hem niet. Toen werd hij moedeloos en riep uit: 'Heer, u bent onverbiddelijk.' Bij deze woorden werd er in zijn van vertwijfeling uitgeputte ziel iets opengescheurd en zag hij voor één ogenblik de levende Christus. Een

vlam vervulde zijn hart en heel zijn lichaam met zulk een macht, dat hij dacht te zullen sterven als de verschijning nog één seconde langer had geduurd. Nooit meer kon hij die onuitsprekelijk zachte, mateloos liefhebbende, van vrede en vreugde vervulde blik van de levende Christus vergeten.

--

Paasen is geen klip-en-klaar verhaal. Het is een geheimenis, een wonder, waarop je nooit raakt uitgekeken en waarover je nooit raakt uitgedacht. Het is een wonder dat steeds opnieuw geloof en twijfel oproept, steeds weer verrassing en verwarring. Op Paasmorgen staat Petrus in elk geval wel op uit zijn verdriet over zijn verloochening. De verrijzenis van zijn Heer brengt verwondering in zijn leven. En nog weer later, na een persoonlijke ontmoeting met de levende Jezus: vast geloof waardoor hij op Pinksteren naar voren kan stappen om zijn levende Heer te verkondigen.

Die momenten kunnen er ook in ons leven steeds weer zijn en elkaar afwisselen: verrassing en verwarring, geloof en twijfel, belijdenis en verloochening.

Maar het Paaswonder omspannt dat alles: de levende Heer Jezus is altijd weer groter en sterker dan onze verwarring, onze vertwijfeling, onze verwondering.

Lieve mensen, de Heer is waarlijk opgestaan!

Laten we bidden...

Heer Jezus, dank u voor het nieuwe leven dat u geeft in de opstanding. Dank u dat we als uw kinderen de tijd krijgen om dit wonder tot ons door te laten dringen. Dank u dat er ruimte is voor verwarring, vertwijfeling, verbazing, verwondering, voor geloof en ongeloof. Dank u dat wij niet zelf rotsen hoeven te zijn, maar dat u onze rots bent, en dat we op u kunnen en mogen bouwen. Omhels ons allemaal met uw licht en uw leven, en geef dat het Paasgeheim steeds dieper in ons leven mag verworteld raken, zodat we lichtdragers mogen worden, opgewekte mensen die nieuw leven voor u. Amen.

Liturgische handreiking:

Kerkboek Gezang 95 'Daar juicht een toon, daar klinkt een stem'

Het evangelie van Gods wet: Romeinen 6:2b-14

Kerkboek Gezang 109:1,4 'Halleluja, lof zij het Lam'

Gebed

Schriftlezing Lucas 24:1-12

Opwekking 579 'Dank U, dank U voor uw kostbare bloed'

Opwekking 609 'U bent heilig'

Preek over Lucas 24:12 **Vol verwondering geloven**

Gebed

Kerkboek Gezang 161 'Heer, U bent mijn leven, de grond waarop ik sta'

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Kerkboek Gezang 99:1,2,3 'U zij de glorie, opgestane Heer'